

Sinteza obiecțiilor /propunerilor părților interesate la proiectul hotărârii Comitetul Executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru aprobarea Regulamentului privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional, modificarea și abrogarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei”

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
În temeiul art.44 lit.a) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările ulterioare și art.70 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), cu modificările ulterioare Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei HOTĂRĂȘTE:	Ministerul Justiției	1	În clauza de adoptare se va indica doar temeiul juridic concret pentru emiterea respectivului act normativ, referințele la alte norme ale actelor normative care nu constituie temei juridic de adoptare a actului normativ elaborat (nu constituie temei juridic pentru obiectul de reglementare al proiectului), nu se vor indica în clauza de adoptare. De exemplu, referințele la competența generală a autorității publice de a adopta acte normative în domeniul său de competență, nu constituie temei juridic de adoptare. Prin urmare, din clauza de adoptare recomandăm a exclude referința la art. 44 lit. a) din <i>Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.</i>	Se acceptă.
Prezenta hotărâre transpune parțial Regulamentul nr. 575/2013 (art. 1 lit. (a); art.4 pct.52, 52a, 52b, 52c, art.311a-324) al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii	Centrul de Armonizare a Legislației	2	Clauza de armonizare a proiectului se va expune în următoarea redacție: ”Prezenta Hotărîre transpune parțial (transpune art. 1 lit. (a), art. 4 pct. 52, pct. 52a- 52c, art. 311a - 313, art. 314 (1), (2), (5) - (8), art. 315, art. 316 (1), (2), art. 317 (1) - (8), art.318, art.	Se acceptă parțial. Se modifică redacția articolelor care au fost transpuse. Ultimul act care a adus modificări la articolele transpuse din Regulamentul 575/2013 în proiectul Regulamentului privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional a fost Regulamentul (UE) 2024/1623. Regulamentul

Europene L 176 din 27 iunie 2013, CELEX: 32013R0575, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1623 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024.			319, art. 320 (1), (2), art. 321 (1), art. 322, art. 323 (1) și art. 324) Regulamentul (UE) 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, CELEX: 32013R0575, publicat în Jurnalul Oficial L 176 din 27 iunie 2013, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2025/1496 al Comisiei din 12 iunie 2025”.	delegat (UE) 2025/1496 nu a modificat articolele transpuse în proiectul Regulamentului privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional, ci a modificat data aplicării cerințelor de fonduri proprii pentru riscul de piață.
	Ministerul Justiției	3	Din clauza de armonizare se vor exclude cuvintele „și firmele de investiții”, ținând cont de denumirea actuală a <i>Regulamentului (UE) nr. 575/2013</i> .	Se acceptă.
		4	În partea ce vizează textul „așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1623 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024” se constată că ultimele modificări incluse în <i>Regulamentul (UE) nr. 575/2013</i> au fost operate prin adoptarea <i>Regulamentului (UE) 2025/1215 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2025 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 575/2013 în ceea ce privește cerințele pentru operațiunile de finanțare prin titluri de valoare în conformitate cu indicatorul de finanțare stabilă netă</i> .	Comentariu. Cu referire la ultimul act care a modificat Regulamentul (UE) nr.575/2013 a se vedea pct.2 din prezenta sinteză. Centrul de Armonizare a Legislației s-a expus asupra redacției clauzei de armonizare a proiectului de hotărâre, precum și asupra modului de transpunere a Regulamentului (UE) nr. 575/2013, prezentând în acest sens declarația de compatibilitate. Obiecțiile CAL în privința clauzei de armonizare au fost luate în considerare (a se vedea pct.2 din prezenta sinteză).

			Subsecvent, asupra redacției clauzei de armonizare a proiectului de hotărâre, precum și a modului de transpunere a <i>Regulamentului (UE) nr. 575/2013</i>, considerăm relevant a se expune Centrul de Armonizare a Legislației. Remarcăm că, potrivit art. 35 alin. (1) și (2) al <i>Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> (în continuare – <i>Legea nr. 100/2017</i>), proiectul actului normativ cu relevanță UE se expediază Centrului de Armonizare a Legislației pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația UE. <i>Expertiza de compatibilitate cu legislația UE este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu relevanță UE și pentru proiectele de modificare a actelor normative cu relevanță UE.</i>	
2. Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.113/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului operațional pentru bănci potrivit abordării de bază și abordării standardizate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.183-194, art.544), înregistrată la Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr.1335/2018, se abrogă începând cu 01.01.2027.	Ministerul Justiției	5	în referința la sursa publicării <i>Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 113/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului operațional pentru bănci potrivit abordării de bază și abordării standardizate</i>, textul „art. 544” se va substitui cu textul „art. 903”, în concordanță cu mențiunea corectă din Monitorul Oficial al Republicii Moldova privind publicarea acestei hotărâri;	Se acceptă

		6	- textul „începând cu 01.01.2027” se va exclude, ca fiind inutil, or, pct. 5 din proiect prevede că respectiva hotărâre va intra în vigoare la 1 ianuarie 2027.	Se acceptă
3. Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.322/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr.1-5, art.56), înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr.1400/2018, se modifică după cum urmează: 3.1. La pct.4: 3.1.1. definiția „risc aferent tehnologiei informației și comunicațiilor (risc TIC)” va avea următorul cuprins: „risc aferent tehnologiei informației și comunicațiilor (risc TIC)” înseamnă riscul de pierderi legat de orice circumstanță care poate fi identificată în mod rezonabil în legătură cu utilizarea rețelelor și a sistemelor informatice care, dacă se materializează, ar putea compromite securitatea rețelelor și a sistemelor informatice, a oricărui instrument sau proces dependent de tehnologie, a operațiunilor și proceselor sau a prestării de servicii prin producerea de efecte adverse în mediul digital sau fizic; 3.1.2. după definiția „risc de decontare” se introduce definiția „risc juridic ” cu următorul conținut: „„risc juridic” înseamnă riscul de pierdere, inclusiv cheltuielile, amenzile, penalitățile sau daunele punitive pe care o bancă le-ar putea suporta ca urmare a unor evenimente care duc la proceduri judiciare, inclusiv următoarele: a) acțiuni de supraveghere și tranzacții extrajudiciare;	Ministerul Justiției	7	La subpct. 3.1.1 cuvântul „definiția” se va substitui cu cuvântul „noțiunea”, conform rigorilor de elaborare a actelor normative și potrivit terminologiei utilizate în legislația națională (observație valabilă și pentru subpct. 3.1.2-3.1.4).	Se acceptă.
	BC MICB SA	8	La pct. 3 din Hotărâre, subpct. 3.1.1, pentru a asigura armonizarea între diferite regulamente, în mod adițional la modificarea definiției riscului TIC în Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 322/2018, propunem modificarea corespunzătoare a definiției respective și în Regulamentul privind cerințele minime pentru gestionarea riscurilor aferente tehnologiei informației și comunicațiilor, securității informației și continuității activității.	Nu se acceptă. Definiția „risc TIC” se modifică în Regulamentul nr.322/2018 în scopul transunerii definiției respective din Regulamentul (UE) 575/2013, modificată prin Regulamentul (UE) 2024/1623. De menționat că cadrul de reglementare european definește riscul TIC în 2 regulamente: 1. Regulamentul (UE) 575/2013 (în continuare -CRR) – în scopul stabilirii <u>regulilor uniforme privind cerințele prudentiale generale</u> pe care trebuie să le îndeplinească instituțiile, definiție pe care BNM o transpune în Regulamentul nr.322/2018. Astfel, CRR stipulează că „risc aferent tehnologiei informației și comunicațiilor (risc TIC)” înseamnă riscul de pierderi legat de orice circumstanță care poate fi identificată în mod rezonabil în legătură cu utilizarea rețelelor și a sistemelor informatice care, dacă se materializează, ar putea compromite securitatea rețelelor și a sistemelor informatice, a oricărui instrument sau proces dependent de tehnologie, a operațiunilor și proceselor sau a prestării de

b) absența unei acțiuni atunci când o astfel de acțiune este necesară pentru a respecta o obligație juridică; c) acțiuni întreprinse pentru a evita respectarea unei obligații juridice; d) evenimente legate de o conduită necorespunzătoare, care sunt evenimente ce rezultă din abateri săvârșite cu intenție sau din neglijență, inclusiv prestarea necorespunzătoare de servicii financiare sau furnizarea de informații inadecvate sau înșelătoare privind riscul financiar al produselor vândute de bancă; e) nerespectarea oricărei cerințe derivate din dispozițiile statutare sau legislative naționale sau internaționale; f) nerespectarea oricărei cerințe derivate din acorduri contractuale sau a unor norme interne și coduri de conduită stabilite în conformitate cu normele și practicile naționale sau internaționale; g) nerespectarea normelor de etică. Riscul juridic nu cuprinde rambursările către terți sau angajați și compensațiile rezultate din oportunități de afaceri în cazul în care nu s-a încălcat nicio normă și nicio regulă de conduită etică, iar banca și-a îndeplinit obligațiile în timp util. Riscul juridic nu cuprinde nici costurile juridice externe în cazul în care evenimentul care generează respectivele costuri externe nu este un eveniment de risc operațional.” 3.1.3. după definiția „risc de lichiditate” se introduce definiția „risc de model” cu următorul conținut: „risc de model - înseamnă riscul de pierdere care rezultă în urma unor decizii care se bazează în principal pe rezultatul modelelor interne din cauza erorilor în elaborarea, dezvoltarea, estimarea parametrilor, punerea în aplicare sau utilizarea ori				<i>servicii prin producerea de efecte adverse în mediul digital sau fizic</i> 2. Regulamentul (UE) 2022/2554 (în continuare – DORA) – în scopul stabilirii <u>cerințelor uniforme privind securitatea rețelor și a sistemelor informatice</u> care sprijină procesele operaționale ale entităților financiare. Definiția din DORA este „risc TIC” <i>înseamnă orice circumstanță care poate fi identificată în mod rezonabil în legătură cu utilizarea rețelor și a sistemelor informatice care, dacă se materializează, poate compromite securitatea rețelor și a sistemelor informatice, a oricărui instrument sau proces dependent de tehnologie, a operațiilor și a proceselor sau a furnizării serviciilor prin crearea de efecte negative în mediul digital sau fizic”</i>. Observăm că definițiile „risc TIC” sunt similare, doar că în CRR este stipulat că riscul respectiv este legat de <u>riscul de pierdere</u>, adică de aspectul economic rezultat din aspectul tehnic al riscului TIC. De menționat că domeniul de aplicare al CRR și DORA diferă: în timp ce CRR impune băncilor să aibă în permanență fonduri proprii adecvate disponibile, DORA se referă în mod explicit la riscurile TIC și stabilește reguli privind gestionarea riscurilor TIC, raportarea incidentelor, testarea rezilienței operaționale și monitorizarea riscurilor TIC ale terților. Astfel, scopul definiției risc TIC din Regulamentul nr.322/2018 este unul prudențial în scopul determinării cerințelor de capital pentru riscul operațional.
--	--	--	--	---

monitorizarea unor astfel de modele, inclusiv din cauza următoarelor: a) elaborarea necorespunzătoare a modelului intern ales și a caracteristicilor sale; b) verificarea necorespunzătoare a caracterului adecvat al modelului intern ales în ceea ce privește instrumentul financiar care trebuie evaluat sau produsul căruia trebuie să i se stabilească un preț ori a caracterului adecvat al modelului intern ales pentru condițiile de piață aplicabile; c) erorile în punerea în aplicare a modelului intern ales; d) evaluările incorecte la prețul pieței și măsurarea incorectă a riscului ca urmare a unei erori în momentul înregistrării unei tranzacții în sistemul de tranzacționare; e) utilizarea modelului intern ales sau a rezultatelor acestuia într-un scop pentru care modelul respectiv nu a fost conceput sau căruia nu îi era destinat, inclusiv manipularea parametrilor de modelare; f) monitorizarea sau validarea tardivă sau ineficace a performanței modelului sau a capacității predictive de a evalua dacă modelul intern ales este în continuare adecvat scopului;” 3.1.4. definiția „risc operațional” va avea următorul cuprins: „risc operațional” înseamnă riscul de pierdere care rezultă fie din utilizarea unor procese, persoane sau sisteme interne inadecvate sau care nu				Regulamentul nr.29/2025 privind cerințele minime pentru gestionarea riscurilor aferente tehnologiei informației și comunicațiilor, securității informației și continuității activității are drept scop asigurarea că instituțiile dispun de un <i>cadru intern adecvat de securitate a informației și de continuitate a activității</i> . Astfel, prevederile Regulamentului nr.29/2025 sunt axate pe aspecte tehnice și nu prudentiale.
	Ministerul Justiției	9	La subpct. 3.1.2: - se va indica că, după noțiunea „risc de finanțare” se completează cu noțiunea „risc juridic”, în scopul expunerii în ordine alfabetică a noțiunilor;	Se acceptă.
	BC MICB SA	10	La pct. 3 din Hotărâre, subpct. 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3 și 3.1.4, pentru a asigura armonizarea prevederilor din Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 322/2018, propunem revizuirea și a pct. 260 din regulamentul respectiv, din perspectiva subcategoriilor incluse în definiția riscului operațional, precum și a delimitării între riscul juridic și riscul de conformitate.	Se acceptă. 3.2. La punctul 260: 3.2.1. subpct.2) va avea următorul cuprins: „2) risc aferent tehnologiei informației și comunicațiilor (risc TIC);” 3.2.2. se completează cu subpct.3) și 4) cu următorul cuprins: „3) riscul juridic; 4) riscul de model.”

și-au îndeplinit funcția în mod corespunzător, fie din evenimente externe, incluzând riscul juridic, riscul de model și riscul aferent tehnologiei informațiilor și comunicațiilor, fără a se limita la acestea, dar excluzând riscul strategic și riscul reputațional;		11	În contextul introducerii noțiunii de "risc juridic", similar noțiunii din Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, considerăm necesar să fie aduse ajustări și noțiunii de "risc de conformitate".	Se acceptă parțial. Definiția actuală este conformă cu definiția riscului de conformitate din Ghidul UE privind guvernanta internă (GL 44 din 27 septembrie 2011). Totuși dat fiind că definițiile risc juridic, risc de model și risc TIC nu specifică că acestea sunt subcategorie a riscului operațional, iar pct. 260 din Regulamentul nr.322/2018 specifică expres că acestea sunt subcategoriile ale riscului operațional, definiția riscului de conformitate se ajustează în modul corespunzător.
		12	Suplimentar, pentru excluderea ambiguităților în procesul identificării, evaluării și monitorizării riscului de conformitate, eliminarea suprapunerilor, cât și asigurarea unei implementări uniforme de către bănci, considerăm necesar să fie aduse clarificări suplimentare și posibile delimitări între riscul juridic și riscul de conformitate.	Nu se acceptă. <i>Riscul juridic</i> înseamnă <i>riscul de pierdere</i>, inclusiv cheltuielile, amenzile, penalitățile sau daunele punitive pe care o bancă le-ar putea suporta <i>ca urmare a unor evenimente care duc la proceduri judiciare</i>. Astfel, riscul juridic apare ca urmare a unor evenimente care duc la proceduri judiciare. <i>Riscul de conformitate</i> se referă la <i>riscul actual sau viitor de afectare a profiturilor și a capitalului</i>, care poate conduce la amenzi, daune și/sau la rezilierea de contracte sau care poate afecta reputația unei bănci ca urmare a încălcărilor sau neconformării cu actele normative, acordurile, practicile recomandate sau standardele etice. Prin urmare, riscul de conformitate apare din nerespectarea regulilor – externe sau interne – și din încălcarea conduitei și are impact asupra profiturilor și a capitalului.

		13	Totodată, ținând cont de noțiunea propusă pentru riscul operațional, se propune excluderea prevederilor aferente administrării riscului de conformitate din secțiunea ”4 Riscul operațional” cu includerea unei secțiuni separate pentru riscul de conformitate. Propunerile indicate sunt formulate ținând cont de pct.pct.182, 203, 206, 260, 268 – 271 din Regulamentul BNM privind cadrul de administrare al activității băncilor nr.322/2018; noțiunea de risc de conformitate pentru care nu au fost înaintate propuneri de modificări prin prezentul proiect, precum și prevederile de la pct.260 din Regulamentul BNM nr.322/2018 și cele aferente administrării riscului de conformitate din Titlul V, Capitolul II, secțiunea 4 „Riscul operațional”.	Comentariu. Definiția riscului operațional este una generică și este utilizată atât în scopul calculării cerințelor de capital (conform prevederilor Regulamentului privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional) cât și în scopul administrării riscurilor, inclusiv calcularea cerințelor interne de capital pentru riscul operațional (în conformitate cu prevederile Regulamentului nr.322/2018). Pentru calcularea cerințelor minime de capital se vor aplica prevederile Regulamentului privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional, iar pentru calcularea cerințelor interne de capital se va aplica cadrul ICAAP. Dat fiind că riscul de conformitate este o subcategorie a riscului operațional, în Titlul V, Capitolul II, secțiunea 4 „Riscul operațional” nu pot fi separate prevederile ce țin de riscul de conformitate de cele de riscul operațional.
	BC MAIB SA	14	Cu referire la pct. 3.1.1., 3.1.2. și 3.1.3. din Proiectul Hotărârii, care expune definiția „riscului aferent tehnologiei informației și comunicațiilor (risc TIC)”, „riscului juridic” și corespunzător „riscului de model”, considerăm oportun să se precizeze expres dacă aceste 3 riscuri reprezintă sau nu o subcategorie a riscului operațional. În cazul în care aceste 3 riscuri sunt o subcategorie a riscului operațional, propunem completarea definițiilor din pct. 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., și anume, după cuvântul înseamnă să se	Nu se acceptă. Pct.260 din Regulamentul nr.322/2018 urmare modificărilor care se introduc prin prezentul proiect specifică expres că riscul de conformitate, riscul TIC, riscul juridic și riscul de model sunt subcategoriile ale riscului operațional.

			adauge sintagma „o subcategorie a riscului operațional care se referă la”.	
		15	Referitor la noua definiție a riscului operațional expusă în pct.3.1.4. a Proiectului Hotărârii, evidențiem necesitatea concretizării faptului dacă riscul de conformitate în continuare va fi sau nu tratat ca o subcategorie a riscului operațional, așa cum este definit în prezent în pct.4 din Regulamentul nr.322/2018 privind cadrul de administrare a activității băncilor.	Se acceptă. Riscul de conformitate a fost inclus în definiția riscului operațional astfel cum acest risc este <u>calificat de EBA</u> ca parte a riscului operațional.
		16	Totodată, având în vedere că se preconizează a fi introduse în Regulamentul nr.322/2018 cele 3 definiții indicate în pct. 3.1.2. și 3.1.3., este necesar de a se concretiza dacă pct.260 din Regulamentul nr.322/2018 va fi completat cu subcategorii noi: riscul juridic și riscul de model, sau va rămâne în redacția actuală.	Se acceptă. Pct.260 se completează cu 2 subpuncte noi: „3) riscul juridic; 4) riscul de model.”
	Ministerul Justiției	17	- textul „cu următorul conținut:” se va substitui cu textul „cu următorul cuprins:”, în vederea respectării regulilor de tehnică legislativă (observație valabilă în tot textul proiectului).	Se acceptă.
3.2. Pct.262 va avea următorul cuprins:„262. În procesul de administrare a riscului operațional, banca va lua în considerare evenimentele de pierdere enumerate în secțiunea 9, capitolul III din Regulamentul privind cerința de fonduri proprii	Ministerul Justiției	18	La subpct. 3.2, cuvintele „va lua” se vor substitui cu cuvântul „ia”, în vederea respectării art. 54 alin. (1) lit. j) al <i>Legii nr. 100/2017</i> . Potrivit acestuia, în textul actului normativ, verbele se utilizează,	Se acceptă parțial. În Regulamentul nr.322/20218 privind cadrul de administrare a activității băncilor expresia „va lua” se utilizează în scopul obligării băncilor să întreprindă anumite acțiuni și majoritatea

pentru riscul operațional, aprobat prin HCE al BNM nr.XX/2025”.			de regulă, la timpul prezent (observație valabilă în tot textul proiectului). Subsecvent, textul „HCE al BNM” se va substitui cu textul „Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei”, în scopul respectării art. 54 alin. (1) lit. i) al aceleiași legi (observație valabilă și pentru redacția pct. 11, 20, 37 și 45 din proiectul <i>Regulamentului privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional</i> , în care se face referire la aprobarea prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei a unor regulamente).	verbelor aferente acțiunilor pe care trebuie să le întreprindă banca sunt utilizate la imperativ sau viitor. Expresia „HCE al BNM” a fost substituită cu textul „Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei”.
	BC MICB SA	19	La pct. 3 din Hotărâre, subpct. 3.2 solicităm o completare: Pct.262 va avea următorul cuprins: „În procesul de administrare a riscului operațional, banca va lua în considerare, cel puțin , evenimentele de pierdere enumerate în secțiunea 9, capitolul III din Regulamentul privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional, aprobat prin HCE al BNM nr.XX/2025. Solicitarea se bazează pe faptul că băncile aplică deja diferite clasificări internaționale, de exemplu cele dezvoltate de către Operational Riskdata eXchange Association (ORX), care includ evenimentele de pierdere enumerate în secțiunea 9, capitolul III din Regulamentul privind cerința de fonduri proprii pentru riscul	Se acceptă.

			operațional, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. XX/2025, precum și alte categorii de evenimente. Astfel, clasificările mai detaliate permit băncilor să efectueze analize și evaluări mai granulare.	
3.3. Se completează cu pct.262 ¹ cu următorul cuprins: „262 ¹ . În vederea colectării și analizei datelor generale despre pierderile interne, băncile vor aplica praguri interne aferente pierderilor generate de evenimentele de risc operațional, în dependență de complexitatea și profilul de risc al băncii, în scopul gestionării prudente a riscului operațional.”	Ministerul Justiției	20	La subpct. 3.3: - cuvintele „În vederea colectării și analizei” propunem a fi substituite cu cuvintele „La colectarea și analiza”;	Comentariu. Sintagma „în vederea” (conform DEX) exprimă o intenție sau un anumit plan pentru a atinge un anumit scop. Prin urmare această sintagmă este mai reprezentativă în contextul cerintelor regulamentului. De menționat că sintagma „în vederea” este una obișnuită în Regulamentul nr.322/2018. Totodată, ținând cont de faptul că secțiunea 4, capitolul III din proiectul Regulamentului privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional stabilește pragurile datelor privind pierderile, prevederile pct.262 ¹ au fost incluse în secțiunea respectivă.
		21	- se va reține că, expresia „în dependență de” reprezintă o calchiere după modelul rusesc, al cărui echivalent în limba română este „în funcție de”. În acest context, propunem substituirea cuvintelor „în dependență de” cu cuvintele „în funcție de”.	Se acceptă.
4. Regulamentul cu privire la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.158/2020 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.188-192, art.667), înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr.1581/2020, se modifică după cum urmează:	Ministerul Justiției	22	La pct. 4, care prevede modificări în <i>Regulamentul cu privire la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 158/2020</i> :	Se acceptă.

4.1. Subpct.5) din pct.59 va avea următorul cuprins: „5) cerințele de fonduri proprii calculate în conformitate cu Regulamentul privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.XX din ZZ.LL.202X” 4.2. Pct.64 se abrogă.			- dispoziția introductivă a subpct. 4.1 recomandăm a fi prevăzută în următoarea redacție: „4.1. La punctul 59 subpunctul 5) va avea următorul cuprins:”;	
		23	- textul „nr. XX din ZZ.LL.202X” se va substitui cu numărul de ordine a actului și anul adoptării acestuia, fiind separate de semnul grafic „/” (ex. /2025).	Comentariu. Numărul și data aprobării vor fi incluse după aprobarea proiectului actului normativ în cauză.
5. Prezenta hotărâre intră în vigoare la 1 ianuarie 2027.	BC MICB SA	24	La pct. 5 din Hotărâre, solicităm o modificare: Prezenta hotărâre intră în vigoare la 1 ianuarie 2028 . Experiența statelor membre ale Uniunii Europene demonstrează că implementarea modificărilor similare necesită o perioadă adecvată de tranziție, pentru a asigura conformitatea și calitatea raportării (un exemplu relevant este faptul că cerințele examinate au fost expuse inițial pentru consultări pe 27/10/2021, ca să fie aprobate abia pe 31/05/2024). În acest sens, solicităm alocarea unui termen suficient pentru aplicarea modificărilor propuse.	Nu se acceptă. Potrivit prevederilor hotărârii Parlamentului RM nr.269/2025 negocierile cu Uniunea Europeană trebuie să fie finalizate până în anul 2028, pregătind Republica Moldova pentru aderare. Astfel, actele UE urmează a fi transpuse și implementate până la data respectivă. Băncile vor avea la dispoziție un an de la aprobarea regulamentului pentru implementarea prevederilor acestuia. De menționat că modificările la Regulamentul UE 575/2013 în partea ce se referă la introducerea noii abordări standardizate pentru calcularea cerințelor de fonduri proprii pentru riscul operațional au fost aprobate la 31.05.2024, publicate în Jurnalul Oficial la 19.06.2024 și au intrat în vigoare la 01.01.2025.
	BC OTPBank SA	25	În ceea ce privește implementarea prevederilor proiectelor respective, intervenim respectuos cu propunerea să aprobați un calendar alternativ de implementare a acestor norme, și anume: a. Anul 2026: Aprobarea de către BNM a noilor acte normative;	

		b. Anul 2027: Perioadă alocată Băncilor pentru alinierea proceselor interne la noile reglementări; c. Anul 2028: implementare oficială - intrarea în vigoare a prevederilor propuse pentru consultare publică. În calitate de fundamentare a acestei propuneri, solicităm respectuos să luați în considerare următoarele aspecte importante: 1) Complexitatea modificărilor aferente reglementărilor menționate necesită o perioadă extinsă de analiză și adaptare, pentru a asigura o implementare riguroasă și conformă. 2) Impactul semnificativ asupra proceselor interne ale băncii, inclusiv necesitatea revizuirii sistemelor informatice, proceselor de management al datelor și altor proceduri operaționale. 3) Efortul substanțial necesar pentru recalibrarea indicatorilor de capital și adaptarea modelelor de risc. 4) Necesitatea implementării de noi procese interne și instruirea corespunzătoare a personalului implicat. 5) Necesitatea actualizării contractelor existente cu clienții, cu implicații juridice și operaționale majore, care necesită un timp pentru aliniere mai extins.	
--	--	--	--

		6) Riscul de perturbare a stabilității operaționale și financiare a instituțiilor bancare în lipsa unei perioade de tranziție adecvate. 7) Necesitatea consultării suplimentare a sectorului bancar pe aspecte tehnice și metodologice care vor apărea în procesul de aliniere pentru a asigura o implementare eficientă și sustenabilă. 8) Sincronizarea alinierii reglementărilor la cadrul normativ European cu procesul de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană, conform obiectivului stabilit de conducerea statului pentru anul 2028. Considerăm relevant să menționăm cu titlu de exemplu faptul că procesul de elaborare, consultare și implementare a cadrului normativ european a necesitat o perioadă extinsă. Astfel, Regulamentul (UE) nr. 575/2013 a fost inițiat în urma crizei financiare din 2008, consultările și elaborarea desfășurându-se între 2009 și 2013, iar implementarea începând din 2014. În mod similar, Regulamentul delegat (UE) nr. 523/2014 a fost elaborat în 2013 și a intrat în vigoare în 2015. Aceste exemple demonstrează necesitatea unei perioade de tranziție adecvate pentru asigurarea unei implementări eficiente și conforme.	
--	--	--	--

Anexă la Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.XX din ZZ.LL.AAAA	Ministerul Justiției	26	La anexa hotărârii: Parafa de aprobare a anexei la proiectul hotărârii se va expune după exemplul următor: „Aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. ____/2025”.	Nu se acceptă. Parafa de aprobare se include la HCE al BNM, iar în anexă se indică: „Anexă la Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.XX din ZZ.LL.AAAA”, deoarece conform prevederilor art.49 alin.(2) din Legea nr.100/2017 anexele sînt parte integrantă a actului normativ, au natura și forța juridică ale acestuia.
1. Prezentul regulament stabilește reguli privind cerințele de fonduri proprii pentru riscul operațional potrivit abordării standardizate, în scopul calculării cerințelor de fonduri proprii conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei cu privire la fondurile proprii și cerințele de capital	Ministerul Justiției	27	În pct. 1, textul „Prezentul regulament” sugerăm a fi substituit cu textul „Regulamentul privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional (în continuare - Regulament)”.	Nu se acceptă. Actele normative în vigoare utilizează sintagmele „prezenta lege”, „prezentul regulament” la începutul actului normativ. Un exemplu elocvent în acest sens este și art.1 alin.(1) din Legea nr.100/2017).
3. Băncile respectă obligațiile prevăzute în prezentul regulament pe bază individuală. După caz, băncile îndeplinesc, în măsura și potrivit metodelor stipulate în capitolul IV din Regulamentul cu privire la supravegherea pe bază consolidată a băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.101/2020, obligațiile prevăzute în prezentul regulament pe baza situației lor consolidate.	Ministerul Justiției	28	La pct. 3, după cuvintele „potrivit metodelor” propunem a fi introduse cuvintele „de consolidare utilizate în scop prudențial”, în corespundere cu obiectul de reglementare a capitolului IV din <i>Regulamentul cu privire la supravegherea pe bază consolidată a băncilor</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 101/2020</i> .	Nu se acceptă. Obiectul proiectului Regulamentului nu-l constituie metodele de consolidare, ci cerințele de fonduri proprii pentru riscul operațional. Perimetrul de consolidare și metodele de consolidare sunt reglementate de Regulamentul nr.101/2020 cu privire la supravegherea pe bază consolidată a băncilor.
Secțiunea 2. Definiții	Ministerul Justiției	29	În denumirea secțiunii 2 cuvântul „Definiții” se va substitui cu cuvântul „Noțiuni”, potrivit terminologiei utilizate în legislația națională. Respectiv, la pct. 5 cuvântul „definiții” se va substitui cu cuvântul „noțiuni”.	Nu se acceptă. Proiectul HCE este elaborat în baza Legii nr.202/2017 privind activitatea bancară, care în art.3 stabilește "definiții". De asemenea, scopul proiectului Regulamentului privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional este transpunerea parțială a prevederilor Regulamentului nr.575/2013. Articolul 4 din Regulamentul (UE) 575/2013 se numește definiții.

5.4. „pierderi grupate” înseamnă toate pierderile operaționale determinate de un declanșator-suport comun sau o cauză profundă comună care ar putea fi grupate într-un singur eveniment de risc operațional.	BC MICB SA	30	La Capitolul I, Secțiunea 2, pct. 5.4., propunem o completare: 5.4. „pierderi grupate” înseamnă toate pierderile operaționale determinate de un factor declanșator-suport comun sau o cauză profundă comună care ar putea fi grupate într-un singur eveniment de risc operațional.	Se acceptă. Varianta engleză a definiției este (4) “grouped losses” means all operational losses caused by a common underlying trigger or root cause that could be grouped into one operational risk event.” Sintagma „underlying trigger” poate fi tradusă ca „declanșator-suport” sau „factor declanșator”, și nu „factor declanșator-suport” cum propune banca. Dat fiind că sintagma „factor declanșator” este mai potrivită se operează ajustarea respectivă.
Secțiunea 1. Calculul cerinței de fonduri proprii pentru riscul operațional 6. Cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional este componenta indicatorului de activitate calculată în conformitate cu pct.7. 7. Băncile își calculează componenta indicatorului de activitate conform următoarei formule: $BIC = \begin{cases} 0,12 \cdot BI, & \text{unde } BI \leq 1 \\ 0,12 + 0,15 \cdot (BI - 1), & \text{unde } 1 < BI \leq 30 \\ 4,47 + 0,18 \cdot (BI - 30), & \text{unde } BI > 30 \end{cases}$ unde: BIC = componenta indicatorului de activitate; BI = indicatorul de activitate, exprimat în miliarde de lei moldovenești, calculat în conformitate cu secțiunea 2. Secțiunea 2. Indicatorul de activitate 8. Băncile își calculează indicatorul de activitate conform următoarei formule: $BI = ILDC + SC + FC$ unde: BI = indicatorul de activitate, exprimat în miliarde de lei	BC MICB SA	31	La Capitolul II, Secțiunea 1 și 2, solicităm păstrarea descrierii originale a formulei de calcul, după cum este indicată în cerințele cadrului normativ european: Astfel, sintagmele “miliarde de lei” urmează a fi substituite cu “miliarde de euro”, așa cum este prevăzut în Titlu III, capitolul I, din regulamentul nr. 575/2013. Suplimentar necesității de a transpune complet cerința europeană, considerăm că această metodologie ia în considerație diferențele care pot fi între băncile mari și mici, și nu necesită a fi ajustată contextului național. Totodată, dacă BNM urmărește o aplicare tranzitorie a acestor prevederi până la etapa de integrare, se propune ca preliminar calculul să fie efectuat după cum urmează: $0,12 \cdot BI, \text{ unde } BI \leq 3$ $0,12 + 0,15 \cdot (BI - 1), \text{ unde } 3 < BI \leq 30$	Nu se acceptă. Limitele de încadrare a indicatorului de activitate și plafoanele stabilite în cadrul proiectului regulamentului au fost ajustate ținând cont de conjunctura pieței bancare autohtone. Considerând mărimea actuală a sectorului bancar autohton, BNM consideră că limitele/plafoanele provizorii instituite sunt oportune pentru a asigura un cadru eficient de gestionare a riscurilor.

ILD= componenta dobânzilor, contractelor de leasing și dividendelor, exprimată în miliarde de lei moldovenești și calculată în conformitate cu pct.9; SC = componenta serviciilor, exprimată în miliarde de lei moldovenești și calculată în conformitate cu pct.10; FC = componenta financiară, exprimată în miliarde de lei moldovenești și calculată în conformitate cu pct.11. 9. În sensul pct.8, componenta dobânzilor, contractelor de leasing și dividendelor se calculează în conformitate cu următoarea formulă: $ILDC = \min(IC, 0,0225 \cdot AC) + DC$ unde: ILDC = componenta dobânzilor, contractelor de leasing și dividendelor; IC = componenta dobânzilor, care reprezintă veniturile din dobânzi ale băncii din toate activele financiare și alte venituri din dobânzi, inclusiv veniturile financiare din contractele de leasing financiar, veniturile din contractele de leasing operațional și profiturile din activele care fac obiectul unui contract de leasing, minus cheltuielile băncii cu dobânzile aferente tuturor datoriilor financiare și alte cheltuieli cu dobânzile, inclusiv cheltuielile cu dobânzile provenite din contracte de leasing financiar și operațional, din amortizarea și deprecierea activelor care fac obiectul unui contract de leasing operațional și din pierderile rezultate din astfel de active, calculată ca medie anuală a valorilor absolute ale diferențelor pe ultimele trei exerciții financiare;			Solicitarea se bazează pe principiul proporționalității aplicării cerințelor prudențiale. Piața bancară din Republica Moldova este caracterizată printr-o conformitate operațional semnificativ mai redus decât media UE, iar distribuția indicatorului de afaceri (BI) este mult mai concentrată în segmentele inferioare. În aceste condiții, aplicarea pragului actual (BI = 1) generează o creștere disproporționată a cerinței de fonduri proprii, fără o creștere corespunzătoare a profilului de risc. Ajustarea pragului la BI = 3 asigură alinierea formulei la structura reală a pieței locale, păstrând în același timp disciplina prudențială.	
	BC MAIB SA	32	La pct.7 considerăm oportună precizarea dacă prin cifrele 1 și 30 se are în vedere valoarea de 1 miliard și 30 miliarde.	Comentariu În formula de calcul a componentei indicatorului de activitate de la pct.7 al proiectului Regulamentului, descifrarea BI specifică că indicatorul de activitate este exprimat în miliarde de lei moldovenești.

AC = componenta activelor, care reprezintă suma cuantumurilor brute totale ale creditelor în curs de derulare, avansurilor, titlurilor de valoare purtătoare de dobândă, inclusiv obligațiuni de stat, și activelor care fac obiectul unui contract de leasing ale băncii, calculată ca medie anuală pe ultimele trei exerciții financiare pe baza cuantumurilor de la sfârșitul fiecăruia dintre exercițiile financiare respective; DC = componenta dividendelor, care reprezintă veniturile din dividende ale băncii din investiții în acțiuni și fonduri care nu au fost consolidate în situațiile financiare ale băncii, inclusiv veniturile din dividende provenite de la filiale, entități asociate și asocieri în participație neconsolidate, calculată ca medie anuală pe ultimele trei exerciții financiare. 10. În sensul pct.8, componenta serviciilor se calculează în conformitate cu următoarea formulă: $SC = \max(OI, OE) + \max(FI, FE)$ unde: SC = componenta serviciilor;		33 Suplimentar, recomandăm redarea unor precizări tehnice (sub formă de Anexă la prezentul Regulament) la formula de calcul pentru BIC. Or, redacția actuală a pct.7 din Regulament, fără careva exemplificări este interpretabilă. în acest context, ipotetic prezentăm următorul caz probabil: Presupunem că $Bl = 1,250,420,300$ lei. Respectiv, în lipsa unor precizări ale pct.7, apare dilema variantei de calcul ce urmează a fi aplicată: 1. $BIC = 0.12 + 0.15 * 0,250,420,300 - 1,000,000,000 = 37,563,045.12$, sau 2. $BIC = 0.12 + 0.15 * 0,250,420,300 - 1,000,000,000 / 1,000,000,000 = 0.158$, sau 3. $BIC = 0.12 + 0.15 * (1.25 - 1) = 0.158$.	Comentariu Astfel cum a fost menționat la pct.32 din prezenta sinteză indicatorul de activitate este exprimat în miliarde de lei moldovenești. Prin urmare la calcularea BIC se va aplica varianta 3 din exemplul prezentat de BC MAIB SA.
---	--	--	---

OI= alte venituri din exploatare, care reprezintă media anuală pe ultimele trei exerciții financiare a veniturilor băncii din operațiunile bancare obișnuite care nu sunt incluse în alte elemente ale indicatorului de activitate, dar sunt de natură similară; OE = alte cheltuieli de exploatare, care reprezintă media anuală pe ultimele trei exerciții financiare a cheltuielilor și pierderilor băncii din operațiunile bancare obișnuite care nu sunt incluse în alte elemente ale indicatorului de activitate, dar sunt de natură similară, precum și din evenimentele de risc operațional; FI = componenta veniturilor din taxe și comisioane, care reprezintă media anuală pe ultimele trei exerciții financiare a veniturilor băncii obținute din furnizarea de consultanță și de servicii, inclusiv veniturile obținute de bancă prin externalizarea serviciilor financiare; FE= componenta cheltuielilor cu taxe și comisioane, care reprezintă media anuală pe ultimele trei exerciții financiare a cheltuielilor plătite de bancă pentru a beneficia de consultanță și servicii, inclusiv taxele de externalizare plătite de bancă pentru furnizarea de servicii financiare, dar excluzând taxele de externalizare plătite pentru furnizarea de servicii nefinanciare.		34	Cu referire la punctele 8-11, recomandăm să se prezinte într-o anexă la Regulamentul în cauză, specificații tehnice de mapare sau mai exact acele poziții din rapoartele F 01.00 și F 02.00 sau conturile sintetice care vor participa pentru fiecare componentă al ILDC, SC, FC.	Nu se acceptă. Potrivit art.38 alin.(1) din Legea nr.202/2017 fiecare bancă trebuie să dispună de proceduri contabile riguroase. Art.85 alin.(1) din Legea nr.202/2017 specifică că băncile trebuie să organizeze și să conducă contabilitatea în conformitate cu prevederile legislației din domeniul contabilității și standardelor internaționale de raportare financiară. Astfel, băncile urmează să asigure de sine stătător maparea conturilor pentru fiecare componentă ILDC, SC și FC. Maparea se va efectua de către bancă ținând cont de specificul operațiunilor/cheltuielilor, precum și ținând cont de mărimea și complexitatea băncii.
--	--	----	--	---

11. În sensul pct.8, componenta financiară se calculează în conformitate cu următoarea formulă: $FC = TC + BC$ unde: FC = componenta financiară; TC = componenta portofoliului de tranzacționare, care reprezintă media anuală a valorilor absolute pe ultimele trei exerciții financiare ale profitului net sau pierderii nete, după caz, rezultat(ă) din portofoliul de tranzacționare al băncii, stabilit, după caz, fie în conformitate cu standardele de contabilitate, fie în conformitate cu capitolul II din Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standardizate, aprobat prin HCE al BNM nr.114/2018, inclusiv din activele și datoriile destinate tranzacționării, din contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor și din diferențele de curs valutar; BC = componenta portofoliului bancar, care reprezintă media anuală a valorilor absolute pe ultimele trei exerciții financiare ale profitului net sau pierderii nete, după caz, rezultat(ă) din afara portofoliului de tranzacționare al băncii, inclusiv din activele și datoriile financiare evaluate la valoarea justă prin profit și pierdere, din contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, din diferențele de curs valutar și din câștigurile și pierderile realizate din activele și datoriile financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit și pierdere. 12. La calcularea indicatorului de activitate, băncile nu utilizează niciunul dintre următoarele elemente: 12.1. veniturile și cheltuielile provenite din activitățile de asigurare sau reasigurare;		35	Totodată, la pct.10, în compartimentul unde se explică semnificația OI, rugăm să se precizeze ce se are în vedere prin „<i>dar sunt de natură similară</i>” (de ex. alte venituri din exploatare nu au aceeași natură ca veniturile din dobânzi/ comisioane). În cazul în care se poate face referință la pozițiile specifice din FINREP 02 care vor fi necesare a fi incluse aici, rugăm să ne comunicați sau să menționați în textul punctului respectiv.	Nu se acceptă. Art.85 alin.(1) din Legea nr.202/2017 specifică că băncile trebuie să organizeze și să conducă contabilitatea în conformitate cu prevederile legislației din domeniul contabilității și standardelor internaționale de raportare financiară. În acest context menționăm că Standardul Internațional de contabilitate 7 Situația fluxurilor de trezorerie (IAS 7) la pct.6 definește „Activitățile de exploatare sunt principalele activități producătoare de venit ale entităților, precum și alte activități care nu sunt activități de investiții sau finanțare.”. La pct.13-15 ale IAS 7 sunt descrise aceste activități, iar pct.15 specifică care sunt activitățile de natură similară activităților de exploatare (fluxurile de trezorerie generate de cumpărarea și vânzarea titlurilor de valoare prin plasament sau tranzacționare sunt clasificate drept activități de exploatare, avansurile în numerar și împrumuturile acordate de instituțiile financiare sunt, de obicei, clasificate drept activități de exploatare).
--	--	----	---	---

12.2. primele plătite și plățile primite pentru polițele de asigurare sau de reasigurare achiziționate; 12.3. cheltuielile administrative, inclusiv cheltuielile cu personalul, taxele de externalizare plătite pentru furnizarea de servicii nefinanciare și alte cheltuieli administrative; 12.4. recuperarea cheltuielilor administrative, inclusiv recuperarea plăților efectuate în numele clienților; 12.5. cheltuielile cu spațiile și activele fixe, cu excepția cazului în care aceste cheltuieli rezultă din evenimente de riscuri operaționale; 12.6. deprecierea imobilizărilor corporale și amortizarea imobilizărilor necorporale, cu excepția deprecierei aferente activelor care fac obiectul unui contract de leasing operațional, care trebuie inclusă în cheltuielile de leasing financiar și operațional; 12.7. provizioanele și reluările de provizioane, cu excepția cazului în care aceste provizioane sunt legate de evenimente de riscuri operaționale; 12.8. cheltuielile generate de capitalul social rambursabil la cerere; 12.9. deprecierea și reluarea deprecierei; 12.10. modificările fondului comercial recunoscut în profit sau pierdere; 12.11. impozitul pe profit. 13. În cazul în care o bancă funcționează de mai puțin de trei ani, aceasta utilizează estimări ale evoluției activității pentru calcularea componentelor relevante ale indicatorului său de activitate, cu condiția ca acestea să fie considerate satisfăcătoare de către BNM în cadrul procesului de supraveghere. Banca începe să utilizeze date istorice de îndată ce acestea sunt disponibile.				
---	--	--	--	--

9. În sensul pct.8, componenta dobânzilor, contractelor de leasing și dividendelor se calculează în conformitate cu următoarea formulă: $ILDC = \min(IC, 0,0225 \cdot AC) + DC$ unde: ILDC = componenta dobânzilor, contractelor de leasing și dividendelor; IC = componenta dobânzilor, care reprezintă veniturile din dobânzi ale băncii din toate activele financiare și alte venituri din dobânzi, inclusiv veniturile financiare din contractele de leasing financiar, veniturile din contractele de leasing operațional și profiturile din activele care fac obiectul unui contract de leasing, minus cheltuielile băncii cu dobânzile aferente tuturor datoriilor financiare și alte cheltuieli cu dobânzile, inclusiv cheltuielile cu dobânzile provenite din contracte de leasing financiar și operațional, din amortizarea și deprecierea activelor care fac obiectul unui contract de leasing operațional și din pierderile rezultate din astfel de active, calculată ca medie anuală a valorilor absolute ale diferențelor pe ultimele trei exerciții financiare; AC = componenta activelor, care reprezintă suma cuantumurilor brute totale ale creditelor în curs de derulare, avansurilor, titlurilor de valoare purtătoare de dobândă, inclusiv obligațiuni de stat, și activelor care fac obiectul unui contract de leasing ale băncii, calculată ca medie anuală pe ultimele trei exerciții financiare pe baza cuantumurilor de la sfârșitul fiecăruia dintre exercițiile financiare respective; DC = componenta dividendelor, care reprezintă veniturile din dividende ale băncii din investiții în acțiuni și fonduri care nu au fost consolidate în situațiile financiare ale băncii, inclusiv veniturile din	BC MICB SA	36	La Capitolul II, Secțiunea 1, pct. 9, la alineatul privind componenta activelor AC, solicităm să fie adăugate clarificări, și anume: AC componenta care reprezintă suma valorii contabile a cuantumurilor brute totale ale creditelor în curs de derulare și avansurilor, titlurilor de valoare purtătoare de dobândă, inclusiv obligațiuni de stat, și activelor care fac obiectul unui contract de leasing financiar ale băncii, calculată ca medie anuală pe ultimele trei exerciții financiare pe baza cuantumurilor de la sfârșitul fiecăruia dintre exercițiile financiare respective;	Nu se acceptă. În partea ce se referă la propunerea băncii de a specifica că AC este componenta care reprezintă suma valorii contabile a cuantumurilor brute nu considerăm că poate fi luată în considerare, odată ce valoarea contabilă reprezintă valoarea de bilanț din care a fost deja dedusă deprecierea. E de menționat că „Suma cuantumurilor brute totale ale creditelor în curs de derulare” reprezintă soldurile creditelor care încă nu au fost rambursate și include dobânzile și comisioanele. Referitor la propunerea de a cumula creditele și avansurile într-o singură categorie prin introducerea conjuncției „și” menționăm că deși Instrucțiunea nr.42/2018 privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor FINREP la nivel individual utilizează sintagma „credite și avansuri”, în raportul F 07.00 – ACTIVE FINANCIARE CARE FAC OBIECTUL DEPRECIERII ȘI CARE SUNT RESTANTE în rândul 260 se reflectă avansuri care nu sunt credite. Astfel, avansurile respective la fel urmează a fi incluse la calcularea componentei activelor (AC). Propunerea de a specifica că AC reprezintă suma cuantumurilor brute totale doar din leasingul financiar nu poate fi acceptată deoarece modelele de afaceri bazate pe finanțarea creditului, leasingul financiar sau leasingul operațional utilizează procese administrative și de management similare și, astfel, se confruntă cu riscuri operaționale similare. Astfel, la calcularea AC se vor lua în calcul activele care fac obiectul
--	------------	----	---	--

dividende provenite de la filiale, entități asociate și asocieri în participație neconsolidate, calculată ca medie anuală pe ultimele trei exerciții financiare.				atât a unui contract de leasing financiar cât și a unui contract de leasing operațional ale băncii sau entităților care intră în perimetrul de consolidare.
12. La calcularea indicatorului de activitate, băncile nu utilizează niciunul dintre următoarele elemente: 12.1. veniturile și cheltuielile provenite din activitățile de asigurare sau reasigurare; 12.2. primele plătite și plățile primite pentru polițele de asigurare sau de reasigurare achiziționate; 12.3. cheltuielile administrative, inclusiv cheltuielile cu personalul, taxele de externalizare plătite pentru furnizarea de servicii nefinanciare și alte cheltuieli administrative; 12.4. recuperarea cheltuielilor administrative, inclusiv recuperarea plăților efectuate în numele clienților; 12.5. cheltuielile cu spațiile și activele fixe, cu excepția cazului în care aceste cheltuieli rezultă din evenimente de riscuri operaționale; 12.6. deprecierea imobilizărilor corporale și amortizarea imobilizărilor necorporale, cu excepția deprecierei aferente activelor care fac obiectul unui contract de leasing operațional, care trebuie inclusă în cheltuielile de leasing financiar și operațional; 12.7. provizioanele și reluările de provizioane, cu excepția cazului în care aceste provizioane sunt legate de evenimente de riscuri operaționale; 12.8. cheltuielile generate de capitalul social rambursabil la cerere; 12.9. deprecierea și reluarea deprecierei; 12.10. modificările fondului comercial recunoscut în profit sau pierdere; 12.11. impozitul pe profit.	BC MICB SA	37	La Capitolul II, Secțiunea 1, pct. 12, subpct. 12.2 solicităm să fie adăugate clarificări, și anume: 12.2. primele plătite și plățile primite pentru polițele de asigurare ale băncii sau de reasigurare achiziționate;	Nu se acceptă. În cazul raportării consolidate vor fi incluse și primele plătite și plățile primite pentru polițele de asigurare ale entităților care intră în perimetrul de consolidare.
		38	La Capitolul II, Secțiunea 1, pct. 12, subpct. 12.7, solicităm să fie adăugate clarificări, și anume dacă se au în vedere cheltuielile cu provizioanele.	Comentariu Menționarea separată a cheltuielilor la subpct.12.7, 12.9 și 12.11 poate fi considerat redundant, având în vedere că, la înregistrarea provizioanelor, deprecierei, impozitului, acestea sunt reflectate atât în contul de profit și pierderi (la cheltuieli), cât și în bilanț. Totodată la subpct.12.6 sintagma „deprecierea imobilizărilor corporale” se substituie cu sintagma „amortizarea imobilizărilor corporale” în conformitate cu IAS 16 „imobilizări corporale” – în care cuvântul „depreciation” este tradus ca „amortizarea”.
		39	La Capitolul II, Secțiunea 1, pct. 12, subpct. 12.9, solicităm să fie adăugate clarificări, și anume: 12. 9. cheltuieli cu deprecierea și reluarea deprecierei;	
		40	La Capitolul II, Secțiunea 1, pct. 12, subpct. 12.11, solicităm să fie adăugate clarificări, și anume: 12. 11. cheltuieli cu impozitul pe profit;	

13. În cazul în care o bancă funcționează de mai puțin de trei ani, aceasta utilizează estimări ale evoluției activității pentru calcularea componentelor relevante ale indicatorului său de activitate, cu condiția ca acestea să fie considerate satisfăcătoare de către BNM în cadrul procesului de supraveghere. Banca începe să utilizeze date istorice de îndată ce acestea sunt disponibile.	Ministerul Justiției	41	La pct. 13, abrevierea „BNM” se va substitui cu textul „Banca Națională a Moldovei (în continuare - BNM)”. Se va reține că, potrivit art. 54 alin. (1) lit. i) al <i>Legii nr. 100/2017</i>, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea lor în text, la prima folosire.	Se acceptă.
16. Băncile cu un indicator de activitate mai mare sau egal cu 750 de milioane lei moldovenești își calculează pierderea anuală din riscul operațional ca sumă a tuturor pierderilor nete dintr-un exercițiu financiar dat, calculate în conformitate cu pct.28, care sunt egale sau mai mari decât pragurile datelor privind pierderile prevăzute la pct.36 sau 37.	Ministerul Justiției	42	La pct. 16, se va analiza suplimentar textul „750 de milioane lei moldovenești”, întrucât art. 316 alin. (1) al <i>Regulamentului (UE) nr.575/2013</i>, face referire la „750 de milioane EUR”. Or, în scopul transpunerii exacte a normei prevăzute la art. 316 alin.(1) al <i>Regulamentului (UE) nr. 575/2013</i>, se va revizui ca textul citat să fie substituit cu textul „echivalentul în lei moldovenești a 750 milioane EUR” (observație similară valabilă și pentru pct. 17, 36, 37 și 44, în partea ce vizează referirea la suma stabilită în lei moldovenești).	Nu se acceptă. A se vedea comentariul de la pct.31 din prezenta sinteză. De menționat că limitele respective vor avea un caracter provizoriu, până la etapa de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană.
26. La cererea BNM, o bancă trebuie să coreleze datele sale interne istorice privind pierderile cu tipul de evenimente.	BC MICB SA	43	La Capitolul III, Secțiunea 2, pct. 26, propunem înlocuirea cuvântului „tipul” cu „categoria”, pentru a asigura armonizarea cu terminologia utilizată în tabelul din Secțiunea 9, pct. 46.	Comentariu. Ținând cont de versiunea engleză a art.317 alin.(7) din Regulamentul (UE) nr.575/2013 (7. An institution shall, upon request from the competent authority, be able to map its historical internal loss data to the event type.) se va păstra redacția actuală a pct.26. Totodată prima rubrică din tabelul prevăzut în pct.46 (pct.47 după renumerotare) se redactează în conformitate cu versiunea engleză a art.324 (The loss events types referred to in point (b) of Article 322(3) are the following:

			Table 3 Event-Type Category) – Categoria tipului de eveniment.
	BC MAIB SA	44	în opinia maib, pct.26 necesită includerea în conținut a perioadei de timp pentru care se va solicita/obliga corelarea datelor istorice. Nu se acceptă. Pct.19 specifică că băncile care calculează o pierdere anuală din riscul operațional în conformitate cu pct.16 dispun de un cadru de administrare, procese și mecanisme care să permită <i>colectarea și actualizarea în permanență</i> a unui set de date privind pierderile. Concomitent pct.29 din proiectul Regulamentului specifică că băncile actualizează calculul pierderii nete pe baza variațiilor observate sau estimate ale pierderii brute și ale recuperării pentru fiecare exercițiu financiar din ultimii 10 ani. Astfel, putem concluziona că perioada de timp pentru care urmează a fi corelate datele istorice este de 10 ani. În susținerea acestei concluzii vin și prevederile modului de completare a Formularului C 17.01 Riscul operațional: informații detaliate privind pierderile suportate în cursul anului precedent (OPR DETAILS), care stipulează că pentru calcularea pragului de raportare se însumează pierderile cauzate de un eveniment de risc operațional comun sau de evenimente multiple legate de un eveniment de risc operațional inițial care generează evenimente sau pierderi («evenimentul sursă»). În cazul în care cuantumul total net calculat pentru o perioadă de 10 ani depășește pragul, pierderile și ajustările ar trebui raportate conform impactului contabil, în conformitate cu subpct.21.3 și cu pct.29 din Regulamentul nr.XX/2025, chiar dacă este

				posibil ca impactul dintr-o anumită perioadă să fie mai mic decât pragul.
28. În sensul pct.16, băncile calculează pierderea netă pentru fiecare eveniment de risc operațional, după cum urmează: <i>pierdere netă = pierdere brută – recuperare</i> unde: pierdere = o pierdere legată de un eveniment de risc operațional brută de recuperări; recup = unul sau mai multe evenimente independente legate de evenimentul de risc operațional inițial, separate în timp, prin care se primesc fonduri sau intrări de beneficii economice de la un terț.	BC MICB SA	45	La capitolul III, Secțiunea 3, pct. 28, propunem o completare la definiția “recuperare”: Recuperare = unul sau mai multe evenimente independente legate de evenimentul de risc operațional inițial, separate în timp, prin care se primesc fonduri sau intrări de beneficii economice de la un terț și/sau de la un angajat	Nu se acceptă. Ultima propoziție din pct.32 deja specifică cine sunt incluși în părți terțe (clienți, furnizori și angajați ai băncii). Specificând doar angajații în explicația „recuperării” se vor omite alte părți: clienții și furnizorii.
29. Băncile mențin în permanență un calcul actualizat al pierderii nete pentru fiecare eveniment specific de risc operațional. În acest scop, băncile actualizează calculul pierderii nete pe baza variațiilor observate sau estimate ale pierderii brute și ale recuperării pentru fiecare exercițiu financiar din ultimii 10 ani. În cazul în care se observă pierderi legate de același eveniment de risc operațional în cursul mai multor exerciții financiare din intervalul de timp de 10 ani menționat, banca calculează și actualizează: 29.1. pierderea netă, pierderea brută și recuperarea pentru fiecare dintre exercițiile financiare din intervalul de timp de 10 ani în care au fost înregistrate pierderea netă, pierderea brută și recuperarea; 29.2. pierderea netă agregată, pierderea brută agregată și recuperarea agregată pentru toate exercițiile financiare relevante din intervalul de timp de 10 ani.	Ministerul Justiției	46	În pct. 29 se remarcă utilizarea formulei „exercițiu financiar din ultimii 10 ani”, pe când în subpct. 39.2.1 se utilizează formula „ultimele 10 exerciții financiare”. În context, se recomandă uniformizarea terminologiei folosite în textul proiectului, întru respectarea art. 54 alin. (1) lit. c) al <i>Legii nr. 100/2017</i>.	Se acceptă.
	BC MICB	47	La Capitolul III, Secțiunea 3, pct. 29, solicităm completarea propoziției a doua, după fraza „din ultimii 10 ani”, cu următoarea mențiune: sau pentru perioada pentru care Banca deține aceste informații. Solicitarea se bazează pe faptul că nu toate băncile dețin aceste informații pentru o perioadă completă de 10 ani. În plus, noțiunile de pierdere brută și pierdere netă din evenimente de risc	Comentariu. Dat fiind că nu toate băncile dețin informații despre pierderi brute și despre recuperări pentru o perioadă completă de 10 ani se include un punct nou în proiectul HCE care va stipula că prevederile pct.29 în partea ce se referă la intervalul de timp de 10 ani se aplică din 2037 (10 ani de la intrarea în vigoare a Regulamentului).

			operațional vor fi reglementate de către Banca Națională pentru prima dată. Astfel, fiecare bancă a colectat datele conform unei abordări interne proprii, iar setul de informații disponibil nu include toate pozițiile reglementate prin Regulamentului privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional. Solicitarea din acest punct se referă și la subpct. 29.1, 29.2 din Cap. III, Secțiunea 3, pct. 29.	Băncile trebuie să colecteze și analizeze datele despre pierderile interne. A se vedea pct.261 subpct.2) din Regulamentul nr.322/2018. Afirmația că noțiunile de pierdere brută și pierdere netă din evenimente de risc operațional vor fi reglementate de către Banca Națională pentru prima dată nu corespunde realității: noțiunile „pierdere brută” și „recupeare” sunt definite în anexa 5 din Instrucțiunea nr.117/2018: 2. "Pierdere brută" înseamnă o pierdere care decurge dintr-un eveniment sau dintr-o categorie de evenimente de risc operațional înainte de orice tip de recuperare, fără a aduce atingere punctul 4. 3. "Recuperare" înseamnă un eveniment independent legat de pierderea inițială din riscul operațional care este separat în timp și prin care sunt primite fonduri sau intrări de beneficii economice de la prima parte sau de la părți terțe, cum ar fi asigurătorii sau alte părți.
	BC MAIB SA	48	De altfel, cu referire la pct.29, care stabilește faptul că „<i>Băncile mențin în permanență un calcul actualizat al pierderii nete pentru fiecare eveniment specific de risc operațional. în acest scop, băncile actualizează calculul pierderii nete pe baza variațiilor observate sau estimate ale pierderii brute și ale recuperării pentru fiecare exercițiu financiar din ultimii 10 ani</i>”, maib consideră oportun de precizat dacă această evidență se va ține/ cuantifica începând cu 01.01.2027 sau băncile vor trebui să asigure calculul pierderii și pentru 10 ani în urmă (perioada 01.01.2017-01.01.2027). De altfel, recomandăm să se specifice expres momentul începerii acumulării datelor.	
30. În sensul pct.28, în calculul pierderii brute se includ următoarele elemente: 30.1. cheltuielile directe, cum ar fi deprecierile, decontările, sumele plătite pentru repararea	BC MAIB SA	49	De asemenea, pentru o înțelegere mai bună a pct.30.5 considerăm oportun să fie inclusă și o exemplificare.	Nu se acceptă. Pct.32 din proiectul Regulamentului specifică ce urmează a fi inclus în setul de date privind pierderile în cazul în care aceste pierderi se

prejudiciilor, penalitățile și dobânzile de întârziere și cheltuielile juridice, din conturile de profit și pierdere ale băncii și reducerile valorii contabile datorate evenimentului de risc operațional, inclusiv: 30.1.1. în cazul în care evenimentul de risc operațional este legat de riscul de piață, costurile aferente lichidării pozițiilor pe piață din cuantumul pierderilor înregistrate pentru elementele de risc operațional; 30.1.2. în cazul în care plățile sunt legate de deficiențe sau de procese inadecvate ale băncii, penalitățile, dobânzile, penalitățile de întârziere, cheltuielile juridice și impozitele, fără a se include cuantumul inițial al impozitului datorat, cu excepția cazului în care cuantumul respectiv este deja inclus la subpct.30.5; 30.2. costurile suportate ca urmare a evenimentului de risc operațional, inclusiv cheltuielile externe care au o legătură directă cu evenimentul de risc operațional și costurile reparațiilor sau ale înlocuirilor efectuate, suportate pentru a restabili situația existentă înainte de producerea evenimentului de risc operațional; 30.3. provizioanele sau rezervele contabilizate în conturile de profit și pierdere pentru acoperirea impactului potențial al pierderii operaționale, inclusiv al pierderii rezultate în urma unor evenimente legate de o conduită necorespunzătoare; 30.4. pierderile provenite din evenimente de risc operațional cu un impact financiar definitiv, care sunt înregistrate temporar în conturi tranzitorii sau conturi de așteptare și care nu sunt încă recunoscute în contul de profit și pierdere („pierderi latente”); 30.5. impacturile economice negative înregistrate într-un exercițiu financiar care se datorează				datorează unor evenimente de risc operațional care acoperă o perioadă mai lungă decât un exercițiu financiar
--	--	--	--	---

evenimentelor de risc operațional cu impact asupra fluxurilor de numerar sau a situațiilor financiare aferente exercițiilor financiare anterioare („pierderi temporare”).				
32. În sensul subpct.30.5, banca include pierderile temporare semnificative în setul de date privind pierderile în cazul în care aceste pierderi se datorează unor evenimente de risc operațional care acoperă o perioadă mai lungă decât un exercițiu financiar. Băncile includ în cuantumul pierderii înregistrate pentru elementul de risc operațional într-un exercițiu financiar pierderile datorate corectării erorilor de contabilizare survenite în orice exercițiu financiar anterior, chiar și în cazul în care pierderile respective nu afectează în mod direct părți terțe. În cazul în care există pierderi temporare semnificative și evenimentul de risc operațional afectează direct părți terțe, inclusiv clienți, furnizori și angajați ai băncii, banca include, de asemenea, reformularea oficială a rapoartelor financiare emise anterior.	BC MAIB SA	50	<i>Suplimentar, considerăm oportună detalierea pct.32, în special a enunțului „banca include, de asemenea, reformularea oficială a rapoartelor financiare emise anterior</i>	Comentariu Retratărea oficială a rapoartelor financiare emise anterior este o prevedere contabilă stabilită în IFRS. Art.5 alin.(4) din Legea nr.287/2017 contabilității și raportării financiare stabilește că entitățile de interes public (care cuprinde și băncile) țin contabilitatea în partidă dublă și întocmesc situații financiare conform IFRS. Astfel, pct.5 din IAS 8 definește retratarea retroactivă: <i>Retratarea retroactivă</i> reprezintă corectarea recunoașterii, evaluării și prezentării valorilor elementelor situațiilor financiare ca și cum erorile perioadei anterioare nu ar fi existat. Totodată pct.42 din IAS 8 specifică că o entitate trebuie să corecteze retroactiv erorile semnificative ale perioadei anterioare în primul set de situații financiare aprobate în vederea emiterii după descoperirea acestora, prin: (a) retratarea valorilor comparative pentru perioada anterioară prezentată (perioadele anterioare prezentate) în care a apărut eroarea; sau (b) dacă eroarea a apărut înainte de prima perioadă anterioară prezentată, retratarea soldurilor de deschidere ale activelor, datoriilor și capitalurilor proprii pentru prima perioadă anterioară prezentată. Astfel, considerăm redundantă dublarea prevederilor IAS în pct.32, banca fiind obligată să aplice prevederile IAS 8.

37. Fără a aduce atingere pct.36 și în sensul Regulamentului cu privire la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci, aprobat prin HCE al BNM nr. 158/2020 băncile calculează, de asemenea, pierderea anuală din riscul operațional menționată la pct.16, luând în considerare, din setul de date privind pierderile, evenimentele de risc operațional cu o pierdere netă, calculată în conformitate cu secțiunea 3, care este mai mare sau egală cu 100 000 lei moldovenești. 4. Regulamentul cu privire la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.158/2020 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.188-192, art.667), înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr.1581/2020, se modifică după cum urmează: 4.1. Subpct.5) din pct.59 va avea următorul cuprins: „5) cerințele de fonduri proprii calculate în conformitate cu Regulamentul privind cerința de fonduri proprii pentru riscul operațional, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.XX din ZZ.LL.202X” 4.2. Pct.64 se abrogă. 4.3. În anexa nr.11 în tabel rândurile 23-25 se exclud.	BC MAIB SA	51	Cu privire la pct.37, menționăm că modificările aduse Regulamentului nr. 158/2020, specificate la pct.4 din proiectul de hotărâre, nu prevede publicarea informației despre pierderea anuală din risc operațional.	Se acceptă. Din pct.37 a fost exclusă trimiterea la Regulamentului cu privire la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci, aprobat prin HCE al BNM nr. 158/2020.
Secțiunea 6. Includerea pierderilor de la entități sau activități fuzionate sau achiziționate Secțiunea 8. Cadrul de gestionare a riscului operațional Secțiunea 9. Clasificarea evenimentelor de pierdere	Ministerul Justiției	52	Cu referire la secțiunile 6, 8 și 9 din capitolul III, atragem atenția că o secțiune nu poate fi compusă doar dintr-un singur punct (a se vedea dispozițiile privind gruparea elementelor structurale ale actului	Comentariu. Atât art.53 alin.(1) din Legea nr.100/2017 „În funcție de complexitatea actului normativ, elementele structurale ale actului normativ pot fi grupate”, cât și art.52 alin.(2) „Punctele, de regulă, nu au denumire” au caracter opțional.

			normativ, prevăzute în art. 53 al <i>Legii nr. 100/2017</i>).		
46. Evenimentele de pierdere menționate la pct.26 sunt următoarele: ...		Ministerul Justiției	53	Cu referire la tabelul prevăzut în pct. 46, menționăm că acesta trebuie să aibă un temei-cadru. În context, dispoziția introductivă se propune a fi expusă în următoarea redacție: „46. Evenimentele de pierdere menționate la pct. 26 sunt expuse în tabelul din prezentul punct, după cum urmează:”.	Se acceptă.
Întreruperea activității și funcționarea neadecvată a sistemelor	Pierderi rezultate din întreruperea sistemelor				
		BC MAIB SA	54	Referitor la pct. 46, și anume la definiția evenimentului <i>întreruperea activității și funcționarea neadecvată a sistemelor</i> , propunem să se indice concret ce se are în vedere prin sisteme, fiind necesară o confirmare dacă prin această sintagmă se are în vedere doar sistemele gestionate de bancă sau pot fi incluse și sistemele care sunt administrate de furnizori/ terți sau parteneri care au cauzat producerea unui incident.	Comentariu. Prin „sisteme” se înțelege ansamblul infrastructurilor IT, aplicațiilor, platformelor și proceselor tehnologice care susțin funcționarea operațională a băncii. Definiția riscului operațional stabilește că acesta înseamnă riscul de pierdere care rezultă fie din utilizarea unor procese, persoane sau <i>sisteme interne</i> inadecvate sau care nu și-au îndeplinit funcția în mod corespunzător, fie <i>din evenimente externe</i> , incluzând riscul juridic, riscul de model și riscul aferent tehnologiei informațiilor și comunicațiilor, fără a se limita la acestea, dar excluzând riscul strategic și riscul reputațional. Astfel, dacă incidentul a fost cauzat de un furnizor terț, el se califică drept eveniment extern legat de funcționarea sistemelor. Prin urmare „sistemele” din pct.46 (pct.47 după renumerotare) includ atât sistemele interne, cât și cele operate de furnizori externi sau parteneri. Dacă un incident afectează activitatea băncii și generează o pierdere financiară, acesta se înregistrează ca eveniment de pierdere operațională conform 64, indiferent dacă sursa este internă sau externă.

				De menționat că pct. 264 din Regulamentul nr.322/2018 stipulează că orice activitate externalizată către o parte terță trebuie să fie revizuită de către bancă pentru a se asigura că riscul operațional și alte riscuri nu se majorează în urma metodelor inadecvate de control sau a altor deficiențe ale părților terțe care preiau activitățile respective.
CAPITOLUL IV PROCEDURA DE EMITERE DE CĂTRE BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI A APROBĂRILOR PREALABILE	Ministerul Justiției	55	În denumirea capitolului IV se recomandă a se determina clar obiectul de reglementare aferent aprobării prealabile emise de către Banca Națională a Moldovei. În context, se va analiza oportunitatea completării denumirii capitolului IV cu cuvintele „aferente fondurilor proprii pentru acoperirea riscului operațional”.	Se acceptă de principiu. Denumirea capitolului se expune în următoarea redacție: „PROCEDURA DE EMITERE DE CĂTRE BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI A APROBĂRILOR PREALABILE AFERENTE CERINȚEI DE FONDURI PROPRII PENTRU RISCUL OPERAȚIONAL”
Propuneri de ordin general				
	BC MAIB SA	56	Sumarizând cele expuse, maib consideră benefică organizarea unor sesiuni de instruire privind interpretarea corectă a cadrului nou de risc operațional, a metodei noi de calculare a cerințelor de capital și de evidența a pierderilor din risc operațional	Se acceptă.
Expertizare				
	Centrul de Armonizare a Legislației		Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, se va asigura revizuirea clauzei de armonizare prin prisma observațiilor enunțate în prezenta Declarație de compatibilitate.	Se acceptă.
Lipsa de obiecții /propuneri pe marginea proiectului				
BC Victoriabank SA				
BC FinComBank SA				

BC EuroCreditBank SA				
Nu au prezentat avize				
Asociația Băncilor din Moldova				
BC Comerțbank SA				
BC Energbank SA				
BC ProCreditBank SA				
BC Eximbank SA				